

Ouders aan zet!

Sinds de professionalisering van de kinderopvang in 2005 heeft de sector een stormachtige ontwikkeling doorgemaakt. Nieuwe opvangvormen, opleidingseisen en veranderende subsidiestructuren hebben ervoor gezorgd dat ouders steeds scherper moeten worden op de manier waarop zij de kinderopvang benutten. De motie Van Aartsen / Bos uit 2007 zorgde ervoor dat de professionaliserende kinderopvang en het basisonderwijs steeds dichterbij elkaar kwamen te liggen.

Tegenwoordig laait de discussie over integrale kindcentra hoog op. Wordt het tijd voor een betere afstemming tussen onderwijs, opvang en vrije tijd? En het belangrijkste: zitten ouders hier eigenlijk wel op te wachten?

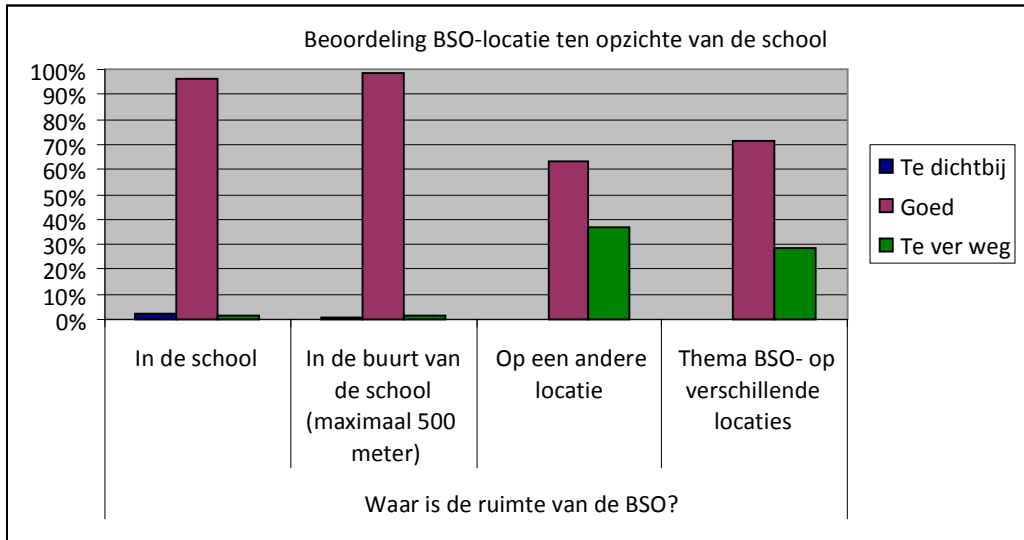
In mei 2011 heeft Vyvoj hiertoe in samenwerking met BBMP een panelonderzoek uitgevoerd naar de mening van ouders over de samenwerking tussen school en buitenschoolse opvang. Vyvoj heeft dit panel ontwikkeld door aan de respondenten van tevredenheidsonderzoeken te vragen of ze deel willen nemen aan dit panel. Er zitten ouders in van verschillende organisaties verspreid over heel Nederland. De uitnodiging voor deelname aan het onderzoek is gestuurd naar 1366 ouders, de respons is 617, d.w.z. 45,2%. De resultaten van dit onderzoek kunnen daarmee als een representatief voor de groep ouders van BSO gebruikers beschouwd worden.

Keuze van de BSO

Een eerste indicatie voor de eisen van ouders met betrekking tot de BSO is hoe ouders hun huidige BSO gekozen hebben. Gaan zij in dit geval voor een BSO met het duidelijkste pedagogisch plan, de uitstraling van de pedagogisch medewerkers, of wordt er vooral geselecteerd op een mooie locatie? Wat blijkt is dat ouders hun keuze voor een BSO vooral op de ligging en bereikbaarheid baseren. 70% van de ouders geeft aan dat dit voor hen het belangrijkste argument is om voor een BSO te kiezen. Daarnaast worden door veel ouders andere motieven voor de keuze van de BSO genoemd. Het meest wordt genoemd: de samenwerking die de school met de BSO heeft, de BSO was de enige aanbieder in de omgeving en de BSO bevindt zich op dezelfde locatie als het KDV.

Tweederde van de kinderen van de respondenten gaan naar een BSO in of vlakbij school. Vrijwel alle ouders (87%) zeggen tevreden te zijn met de locatie van de BSO. Dit geldt met name voor de ouders die gebruik maken van de BSO in de school of in de buurt van de school. Met andere woorden, bij de keuze voor de BSO-locatie is voor veel ouders het praktisch gemak het grootste selectiecriteria. Dit lijkt er op te wijzen dat voor veel ouders het stroomlijnen van de samenwerking tussen school en BSO van belang is.

Tabel 1: Tevredenheid over de BSO-locatie ten opzichte van de school

Ouders merken niet veel van de samenwerking tussen BSO en school

De samenwerking tussen BSO en school is voor lang niet alle ouders duidelijk aanwezig: 36% geeft aan niet te weten of er sprake is van een samenwerking; en 26% zegt dat er geen samenwerking is. Bijna 40% van de ouders geeft aan dat er samenwerking is tussen BSO en school.

In een tijd waarin de brede school een ingeburgerd begrip is, is dit een opmerkelijk resultaat. Als er wel samenwerking is, dan is dat in elk geval niet heel duidelijk voor de ouders.

Ook als het gaat om de samenwerking van de school met de BSO ligt de focus van de ouders met name bij de praktische kant zoals het gebruik van dezelfde ruimten en middelen.

Op de vraag wat ouders vinden van de samenwerking geeft 40% van de ouders aan dat er te weinig afstemming is tussen school en BSO. 29% zegt niet te weten of er sprake is van afstemming en slechts 31% is tevreden over de afstemming. Een enkele quote: “men adverteert met de brede school, maar de samenwerking moet duidelijk nog van de grond komen”.

Een ander voordeel van een intensieve samenwerking tussen school en BSO zou de pedagogische afstemming kunnen zijn. Als leerkrachten en pedagogisch medewerkers met elkaar een pedagogische lijn kunnen verzorgen, is dit positief voor de rust en regelmaat voor kinderen op de basisschool en BSO. Op dit vlak zijn de percentages positiever, namelijk de helft van de ouders zegt dat de leerkrachten en groepsleiding elkaar kennen en dat er uitwisseling plaatsvindt tussen beide. De andere helft heeft hier geen idee van.

Samenvattend kan worden gesteld dat voor de meeste ouders de samenwerking in zijn totaliteit, of delen daarvan, niet duidelijk voor het voetlicht komen. Daarnaast geven ouders aan dat zij met name verwachten dat deze samenwerking een toegevoegd praktisch nut moet hebben, en dat dit nog niet genoeg het geval is. Wat betreft de pedagogische voordelen zegt de helft van de ouders dat er in ieder geval contact is tussen leerkrachten en pedagogisch medewerkers, maar de andere helft weet ook dit niet. De vraag hierbij is, vinden ouders het ook belangrijk dat leerkrachten en pedagogisch medewerkers veel uitwisselen met elkaar?

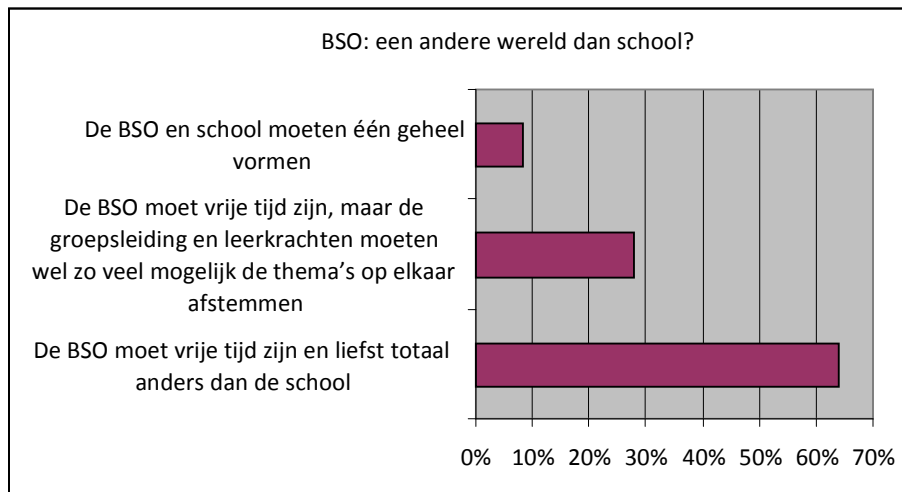
BSO een andere wereld dan school

Ouders zijn duidelijk over de rol van de BSO: 90% vindt dat de BSO vooral leuk moet zijn; leren kan het kind op school. Slechts 10% vindt de BSO een goede educatieve aanvulling op het onderwijs. Een groot deel van de ouders (70%) geeft zelfs aan dat ze waarde hechten aan de pedagogische adviezen van de leidster over de opvoeding van hun kind. Het lijkt er dus op dat ouders vinden dat de rol die pedagogisch medewerkers en leraren spelen binnen de opvoeding van de kinderen heel erg verschillend is.

Ouders geven meer gewicht aan de rol van het onderwijs in de opvoeding van hun kind dan aan de BSO. Een kwart van de ouders is het oneens met de stelling: Opvoeden doe je thuis; daar speelt de BSO een kleine rol in, tegenover 52% van de ouders die het oneens zijn met de stelling dat de school geen rol speelt bij de opvoeding. Opmerkelijk is dat de pedagogisch medewerker en leerkracht ongeveer door evenveel ouders als deskundige gezien wordt als het gaat om het opvoeden van kinderen.

Ondanks dat de meeste ouders de BSO het liefst als een totaal andere wereld dan school zien, geeft 28% aan dat ze graag zouden willen dat de groepsleiding en leerkrachten zo veel mogelijk thema's op elkaar afstemmen.

Tabel 2: Beoordeling BSO: een andere wereld dan school?

Ideale samenwerking

De meeste ouders (59%) zien als ideale samenwerking: het werken vanuit 2 organisaties met een gedeeltelijke samenwerking ; 30% van de ouders geeft de voorkeur aan het werken vanuit twee organisaties met elk eigen kwaliteiten en eigen leefomgeving en 11 % ziet het werken vanuit 1 gezamenlijke onderwijs - kinderopvangorganisatie als ideaal. Als we het verband tussen de feitelijke situatie en de gewenst situatie nader analyseren valt op dat van de respondenten die zeggen dat er op dit moment wel wordt samengewerkt tussen de school en BSO het grootste percentage als ideaal een gedeeltelijke samenwerking ziet. De ouders die zeggen dat er op dit moment wel samenwerking is kiezen iets vaker voor de optie: gedeeltelijke samenwerking. Dat dit een belangrijke vraag is blijft uit het grote aantal antwoorden in de open vraag om de keuze te motiveren. Bijna de helft van de ouders geeft hier een toelichting op haar of zijn keuze van het model voor ideale samenwerking. Een kleine bloemlezing uit de reacties:

- Als één organisatie
 - Ik ben een groot voorstander van een brede school, omdat dat naar mijn mening de meeste rust geeft voor de kinderen die er gebruik van maken. School weet niet wat er op de bso gebeurt en omgekeerd, ik vind dit heel slecht voor de ontwikkeling van mijn kind
 - Consistentie, duidelijkheid en daarmee veilige vertrouwde omgeving voor de kinderen. De scope van hun leven bestaat hoofdzakelijk uit school en thuis. Niet weer een ander instituut erbij met andere regels en kinderen.
 - School, overblijf en BSO is nu veel te versnipperd. Dat maakt het voor de kinderen heel vermoeiend. Als het één organisatie zal dat meer continuïteit en rust geven.

- Vanuit twee organisaties met elk een eigen leefwereld
 - Kinderen "moeten" al zoveel op school! Laat de BSO een omgeving zijn waar hij of zij kan spelen, uitrusten, ontspannen met vriendjes.
 - School heeft een hele andere betekenis voor de kinderen; BSO is voor na school en is het leuk even totaal iets anders te doen om los te komen van school! Er hoeft daarom ook niet perse een samenwerking te zijn tussen school en BSO.
 - Ik vind een BSO waar kinderen van verschillende scholen komen beter en leuker voor kinderen. Dan leren ze meer verschillende kinderen kennen en zitten ze niet ook na school weer in het zelfde groepsproces.

- Vanuit twee organisaties met een gedeeltelijke samenwerking
 - School is leren en bso is vrije tijd. Hiervoor hebben de leerkrachten/ pedagogisch begeleidsters andere kwaliteiten nodig voor de begeleiding van de kinderen. Gedeeltelijke samenwerking w.b. pestprotocollen (kanjertraining) en evt. overleg voor kinderen die extra begeleiding/ zorg nodig hebben.

- Kinderen moeten niet alleen leren maar ook spelen. Daarom is het goed als de school en de BSO wel communiceren over een kind, maar niet elkaars taken gaan overnemen. Elk heeft andere kwaliteiten, zet de organisaties daar op in.
- Meest ideale vorm is dat de leerkracht op school contact onderhoudt met de BSO-medewerker zodat er een informatie uitwisseling ontstaat over de behoeften en interesses van het kind.

Samenwerking scoort beneden de zes

Op de vraag naar rapportcijfers voor de school, het overblijven en de BSO worden voldoende gescoord: School krijgt met 7,6 het hoogste cijfer, BSO volgt vlak daaronder met een 7,3; het overblijven wordt met een 6,5 beoordeeld. Maar de samenwerking wordt met een 5,6 beduidend lager beoordeeld.

De combinatie BSO en school, wat willen ouders?

Over het geheel genomen domineert het beeld dat de samenwerking tussen buitenschoolse opvang en de basisschool een praktische inslag moet hebben. Hoewel bij de open vragen ook inhoudelijke onderwerpen genoemd worden (zoals pestprotocollen), geven veel ouders vooral ook aan dat de BSO en de basisschool gescheiden (al dan niet met gedeeltelijke samenwerking) moeten blijven, met een duidelijke overgang voor de kinderen. Ze vinden dat de school is om te leren en de BSO is om te ontspannen. Over het geheel genomen lijkt het dat afspraken tussen school en BSO betrekking moeten hebben op de afstemming tussen tijden, schoolvrije dagen en praktische zaken. In de communicatie naar ouders toe moeten deze afspraken ook duidelijk naar voren komen. Ondanks dat er één dominante lijn in de conclusie naar voren komt, wordt uit de gegevens ook al gauw duidelijk dat de situatie voor veel mensen heel verschillend is, dat de huidige situatie een belangrijke invloed heeft op hoe de gewenste situatie er uitziet. Uiteindelijk blijft het essentieel om alvorens met een samenwerkingstraject te beginnen, eerst te inventariseren wie er baat bij hebben (kinderen, ouders, continuïteit in de organisatie, etc.) en wat zij zelf eigenlijk voor wensen en misschien zelfs eisen hebben.

Bent u nieuwsgierig geworden? Wilt u meer lezen over dit onderwerp? Of wilt u weten hoe het ervoor staat bij u in de organisatie?

Vraag dan de totale rapportage of nadere informatie aan bij ons:

Vyvoj

Telefoonnummer: 050-3097397

E-mail: info@vyvoj.nl

website: www.vyvoj.nl

Auteurs:

F.A. Brugge, MSc

Drs. M. Jongsma

Paterswolde, juli 2011